

Bakgrund

Nätverket för cancerrelaterat illamående arbetar för att sprida kunskap om antiemetika vid cytostatikabehandling. Ett av målen för nätverket är att patienter med cancersjukdom som får cytostatikabehandling i neoadjuvant, adjuvant eller palliativt syfte, ska få en evidensbaserad antiemetikabehandling för att förebygga illamående och kräkning.

Sammanställningen som nätverket har arbetat fram utgår från internationella konsensusriktlinjer/guidelines såsom MASCC (Multinational Association of Supportive Care in Cancer)/ ESMO (European Society for Medical Oncology) Antiemetic Guideline 2016 samt ASCO (American Society of Clinical Oncology) 2015 Antiemetic Guideline.

Sammanställningen omfattar riktlinjer/guideline för behandling av akut och fördröjt illamående, beroende på vilken emetogen grad/risk som cytostatikaregimen har. Det vill säga, hög, medel, låg eller minimal risk för illamående. Som kommentar i ASCO:s guidelines framgår att antracykliner (Doxorubicin®, Epirubicin®, Daunorubicin® och Idarubicin®) räknas som högemetogencytostatika om de kombineras med Cyklofosamid®.

Vid sammanställningen av MASCC/ESMO:s och ASCO:s guidelines har vi i nätverket till viss del valt att anpassa riktlinjerna till svenska förhållanden och medvetet valt att ta bort de 5-HT3-blockerare som inte används i Sverige. Vi har även valt att byta ut Dexamethasone®, som används mer internationellt mot Betametason® som i större utsträckning används i Sverige.

Vår förhoppning är att denna sammanställning av riktlinjer kan användas ute i klinisk vardag, som ett stöd med syfte att förbättra livskvalitet och ge en mer jämlik vård hos patienterna som får cytostatikabehandling.

BEHANDLING ILLAMÅENDE HÖG EMETOGEN RISK (Intravenös regim)

Emetogen riskgrupp	MASCC/ESMO		Emetogen riskgrupp	ASCO	
	Akut illamående	Fördröjt illamående		Akut illamående	Fördröjt illamående
Hög Utan Antracyclin Ex. Carmustin Cisplatin Cyklofosfamid ≥1500 mg/m ² Dacarbacine Dactinomycin Mechlorethamine Streptozocin Samt Kombinationen Antracyclin/ Cyklofosfamid	NK 1 receptorantagonist			NK 1 receptorantagonist	
	Aprepitant 125 mg po Fosaprepitant 150 mg iv	Aprepitant 80 mg po dag 2-3	Hög Ex. Carmustin Cisplatin Cyklofosfamid ≥1500 mg/m ² Dacarbacine Dactinomycin Mechlorethamine Streptozocin	Aprepitant 125 mg po Fosaprepitant 150 mg iv	Aprepitant 80 mg po dag 2-3 mg
	Netupitant 300 mg/Palonosetron 0.5 mg Kombination NK1 o 5HT3 rec antagonist			Netupitant 300 mg/ Palonosetron 0.5 mg Kombination NK1 o 5HT3 rec antagonist	
	5HT3 rec antagonist Om inte Netupitant 300mg/palonostron 0, 5 mg har givits			5HT3 rec antagonist Om inte Netupitant 300 mg/palonostron 0, 5 mg har givits	
	Ondansetron 8 mg iv eller 0,15 mg/kg eller 16 mg po		Samt	Ondansetron 8 mg iv eller 0,15 mg/kg eller 16 mg po	
	Granisetron 1 mg iv eller 1- 2 mg po eller 0, 01 mg/kg iv		Kombinerade Antracyclin o Cyklofosfamid-regimer	Granisetron 1 mg iv eller 2 mg po eller 0, 01 mg/kg iv	
	Tropisetron 5 mg iv eller 5 mg po Palonosetron 0,25 mg iv eller 0,5 mg po (att föredra om NK1 rec antagonist INTE givits)			Tropisetron 5 mg iv eller 5 mg po Palonosetron 0,25 mg iv eller 0,5 mg po	
	Kortikosteroid			Kortikosteroid	
	Betapred 20 mg, 12 mg om samtidigt som Aprepitant eller Netupitant Eventuellt tillägg med Olanzapin enligt ordination	Betapred 8 mg x 2 i 3-4 dagar Om Aprepitant/Netupitant används 8 mg x 1 i 3-4 dagar Eventuellt tillägg med Metoklopramid max 0,5 mg/kg/dag <u>eller</u> Olanzapin enligt ordination		Betapred 12 mg iv/po om NK1 rec antagonist är given. Annars bör dosen justeras till 20 mg	Betapred 16 mg dag 2-4 Om Aprepitant använts 8 mg iv/po dag 2-3 eller 2- 4 Om Fosaprepitant använts 8 mg iv/po dag 2; 8 mg iv/po x2 dag 3 – 4 Om Netupitant – Palonosetron används 8 mg 1 po/iv dag 2-4

BEHANDLING AKUT ILLAMÅENDE MEDELEMETOGEN RISK (Intravenös regim)

Emetogen riskgrupp	MASCC/ESMO		Emetogen riskgrupp	ASCO	
	Akut illamående	Fördröjt illamående		Akut illamående	Fördröjt illamående
Medel utan Carboplatin Alemtuzumab Azacitidine Bendamustine Clofarabine Cyklofosfamid < 1500 mg/m ² Cytarabine >1000/m ² Daunorubicin Doxorubicin Epirubicin Idarubicin Ifosfamid Irinotecan Oxaliplatin Romidepsin Thiotepa Trabectedin (Obs! Antracyklin i kombination med Cyklofosfamid anges som högrisk)	5HT3 rec antagonist. Om inte Netupitant 300 mg/Palonosetron 0.5 mg har givits		Medel Alemtuzumab Azacitidine Bendamustine Clofarabine Cyklofosfamid < 1500 mg/m ² Cytarabine >1000/m ² Daunorubicin Doxorubicin Epirubicin Idarubicin Ifosfamid Irinotecan Oxaliplatin (Obs! Antracyklin i kombination med Cyklofosfamid anges som högrisk)	5HT3 rec antagonist	
	Ondansetron 8 mg iv eller 0,15 mg/kg eller 16 mg po Granisetron 1 mg iv eller 1- 2 mg po eller 0, 01 mg/kg iv Tropisetron 5 mg iv eller 5 mg po Palonosetron 0,25 mg iv eller 0,5 mg po			Palonosetron 0,25 mg iv eller 0,5 mg po	
	Kortikosteroid			Kortikosteroid	
	Betapred 20 mg, 12 mg om samtidigt som Aprepitant eller Netupitant	Betapred 8 mg po/iv Dag 2-3 Vid behandling med t.ex. Oxaliplatin, Antracyklin eller Cyklofosfamid		Betapred 8 mg po/iv Om NK1 rec antagonist är given 12 mg iv/po DAG 1 ENBART	Betapred 8 mg po/iv Dag 2-3 Om NK1 rec antagonist är given ges INGET kortison dag 2-3
Medel Behandlingar innehållande Carboplatin	Lägg till NK 1 receptorantagonist				
	Aprepitant 125 mg Fosaprepitant 150 mg iv	Aprepitant 80 mg po dag 2-3			
	Eller Netupitant 300 mg/Palonosetron 0.5 mg om inte 5HT3 rec antagonist har givits				

BEHANDLING AKUT OCH FÖRDRÖJT ILLAMÅENDE LÅG RISK (Intravenös regim)

Emetogen riskgrupp	MASCC/ESMO		Emetogen riskgrupp	ASCO	
	Akut illamående	Fördröjt illamående		Akut illamående	Fördröjt illamående
Låg Aflibercept Belinostat Blinatumomab Bortezomid Brentuximab Cabazitaxel Carfilzomib Catumaxomab Cetuximab Cytarabin ≤ 1000 mg/m ² Docetaxel Eribulin Etoposide Fluorouracil Gemcitabin Ipilimumab Ixabepilone Methotrexate Mitomycin Mitoxantrone Nab-Paclitaxel Paclitaxel Panitumumab Pemetrexed Pegylerad liposomal Doxorubicin Pertuzumab Temozolimumus Topotecan Trastuzumab- emtansin Vinflunine	5HT3 rec. antagonist		Låg Bortezomid Cabazitaxel Catumaxomab Cytarabin ≤ 1000 mg/m ² Docetaxel Doxorubicin HCL liposom inj Etoposide Fluorouracil Gemcitabin Ixabepilone Methotrexate Mitomycin Mitoxantrone Paclitaxel Panitumumab Pemetrexed Temozolimumus Topotecan Trastuzumab	Kortikosteroid	
	Ondansetron 8 mg iv eller 0,15 mg/kg eller 16 mg po Granisetron 1 mg iv eller 1- 2 mg po eller 0, 01 mg/kg iv Tropisetron 5 mg iv eller 5 mg po Palonosetron 0,25 mg iv eller 0,5 mg po	Ingen rutinmässig antiemetikabehandling		Betapred 8 mg po/iv	Ingen rutinmässig antiemetikabehandling
	ELLER Kortikosteroid				
	Betapred 4-8 mg po/iv x 1				
	ELLER				
	T Metoklopramid				

BEHANDLING AKUT OCH FÖRDRÖJT ILLAMÅENDE MINIMAL RISK (Intravenös regim)

Emetogen riskgrupp	MASCC/ESMO		Emetogen riskgrupp	ASCO	
	Akut illamående	Fördröjt illamående		Akut illamående	Fördröjt illamående
Minimal Bevacizumab Bleomycin 2-Chlorodeoxyadenosine Cladribine Fludarabine Nivolumab Ofatumab Pembrolizumab Pixantrone Pralatraxate Rituximab Trastuzumab Vinblastin Vincristine Vinorelbine	Ingen rutinmässig antiemetikabehandling	Ingen rutinmässig antiemetikabehandling	Minimal 2-Chlorodeoxyadenosine Bevacizumab Bleomycin Busulfan Cetuximab Fludarabine Rituximab Vinblastin Vincristine Vinorelbine	Ingen rutinmässig antiemetikabehandling	Ingen rutinmässig antiemetikabehandling

Referenser:

Roila F, et al. 2016 MASCC and ESMO guideline update for the prevention of chemotherapy- and radiotherapy-induced nausea and vomiting and of nausea and vomiting in advanced cancer patients. Ann Oncol, 27 (suppl 5): v119-v133, 2016.

Hesketh PJ, et al. Antiemetics: American Society of Clinical Oncology Focused Guideline Update. J Clin Oncol, 34 (4): 381-6, 2016.